

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК7. Вступ до спеціальності та соціальні комунікації

Освітня програма Економіка\Економічна кібернетика

Спеціальність С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
економічної кібернетики
Протокол № 1 від “27” серпня 2026 р.

м. Івано-Франківськ – 2026 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання
7. Система оцінювання навчальної дисципліни
8. Політика навчальної дисципліни
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до спеціальності і соціальні комунікації
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	к.е.н., доцент Ходоровська М.Р.
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	mariana.khodorovska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Реконструкція економіки, становлення ринкових відносин потребує найбільш активної і дієвої участі економічних служб. Нині економічні професії – серед найбільш затребуваних в Україні. Метою діяльності фахівця з економіки є аналіз виробничо-господарської діяльності підприємств і організацій у виробничій та комерційній сферах, банківських установ, прогнозування економічної діяльності, розробка заходів з підвищення ефективності виробництва, ведення обліку, удосконалення методів управління, участь в системному управлінні підрозділами та зовнішньоекономічній діяльності. Реалізація мети діяльності фахівця з економіки передбачає набуття в процесі навчання відповідних знань, умінь та навичок, які забезпечують широкий світогляд, поєднання нового економічного мислення, глибоких знань фундаментальних економічних законів, обґрунтування напрямів розвитку підприємств в умовах ринкової економіки із знанням соціально-психологічних основ спілкування людей. Практично немає жодної сфери діяльності, галузі, підприємства або установи, де б не існувала посада “економіст”. До традиційних напрямів роботи цих спеціалістів (аналіз і аудит, ефективність виробничих витрат, фінанси і кредит, бухгалтерський облік та інші) в останні роки додалися нові напрями: маркетинг і реклама, менеджмент, логістика, активне міжнародне співробітництво на рівні підприємств тощо. Відтак висувуються досить високі вимоги до випускників вищих навчальних закладів, які повинні мати не тільки ґрунтовні науково-теоретичні знання, але й достатню практичну фахову підготовку. Вирішення цієї проблеми полягає у впровадженні в навчальний процес системи практичної підготовки студентів, що дасть змогу підвищити рівень професійних знань та набути практичних навичок.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета викладання дисципліни викладання дисципліни “Вступ до спеціальності і соціальні комунікації” є формування у студентів загальних уявлень про спеціальності 051 “Економіка” сутність підприємницької діяльності в авіації та економіку підприємства й зорієнтувати їх на необхідність оволодіння знаннями, які повинен мати економіст для фахової роботи за певним рівнем кваліфікації. Завданнями вивчення навчальної дисципліни є: – ознайомити студентів з професійними вимогами до фахівця; – ознайомити з переліком посад, які може займати фахівець; – дати огляд змісту навчального плану з фаху; – ознайомити з організацією навчальної, науково-дослідної, самостійної і виховної роботи в університеті; – ознайомити із системою діагностики знань студентів; – показати застосування новітніх інноваційних і комп’ютерних технологій та методів навчання та сфери їх застосування; – обґрунтувати вибір навчального закладу та даної спеціальності. У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен: Знати: – нормативно-законодавчі акти України у сфері вищої освіти; – основні принципи функціонування системи вищої освіти в Україні; – складові професійної підготовки фахівців;	

– загальні основи і принципи організації навчального процесу у вищій школі; – особливості самоменеджменту ефективного навчання сучасного студента вищого навчального закладу; – правила і норми охорони праці, безпеки життєдіяльності та поведінки студента у вищому навчальному закладі; – систему інформаційного забезпечення навчального процесу; – технологію розробки стратегічних і поточних планів навчальної діяльності закладу освіти. Вміти: – планувати, організовувати і аналізувати власну навчальну діяльність; – використовувати найефективніші засоби самоорганізації навчання; – самостійно працювати з різними джерелами інформації; – організовувати та вести пошукову та науково-дослідну роботу.

4. Компетентності

ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК09. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

5. Результати навчання

ПР05. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПР10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПР14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
Практичні	30
Самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
1	051 Економіка	1	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Вступ до спеціальності в контексті дисциплін професійної підготовки. Об'єкт, предмет та завдання дисципліни "Вступ до спеціальності і соціальні комунікації". Болонський процес: сутність, мета та	Лекція, практичне заняття	[1-3]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом

завдання. Зміст Болонської декларації. Система вищої освіти України, основні напрями її реформування в контексті Болонського процесу.					
Тема 2. Загальна характеристика професії. Історія професії. Загальна характеристика професії. Вимоги, що пред'являються до економістів в сучасному суспільстві. Споріднені професії. Обов'язки економіста. Якими знаннями і уміннями повинен володіти економіст. Якості, що забезпечують успішність виконання професійної діяльності. Здібності. Особисті якості та схильності. Якості, що перешкоджають ефективності професійної діяльності.	Лекція, практичне заняття	[4-6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Організація навчального процесу в університеті. Ознайомлення зі змістом Студентського путівника ПНУ. Загальна інформація про університет. Унікальні додаткові можливості для студентів ПНУ. Нормативно-правова база регулювання навчального процесу у ПНУ.	Лекція, практичне заняття	[5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі	0,2	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Міжнародні норми в галузі охорони праці. Соціальне партнерство (соціальний діалог) в охороні праці. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності. Міжнародні норми соціальної відповідальності. Трудові норми Міжнародної організації праці.	Лекція, практичне заняття	[5-7]	Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях. Організація наукових досліджень та основні наукові проблеми в галузі охорони праці. Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Загальнодержавна (національна), галузеві,	Лекція, практичне заняття	[9-10]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом

регіональні програми.					
Тема 6. Професійна діяльність. Сутність професійної діяльності. Професійна діяльність як процес управління. Основи професійного самовизначення. Я-реальне, і Я-ідеальне. Ситуація вибору професії. Основні функції професійної діяльності. Сфери економіки: сфера матеріального виробництва; невиробнича сфера. Сфери професійної діяльності. Професійна компетентність. Професійна майстерність. Професійна творчість. Професійна кар'єра.	Лекція, практичне заняття	[11-12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 7 Академічна доброчесність як основа професійної комунікації та репутації аналітика. Цінності. Принципи і правила академічної доброчесності. Види порушень академічної доброчесності та відповідальність за них. Дотримання авторства, правила використання інформаційних джерел, цитування та посилання на джерела. Доброчесне і відповідне використання штучного інтелекту під час навчання. Порядок повідомлення про можливі порушення академічної доброчесності, їх розгляду, застосування заходів реагування та оскарження відповідних рішень.	Лекція, практичне заняття	[14-15]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Електробезпека та пожежна безпека при роботі за ЕОМ. Заходи з електробезпеки. Нормативні документи. Безпека експлуатації електронно-обчислюваних машин. Правила пожежної безпеки в приміщеннях експлуатації	Лекція, практичне заняття	[14-15]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом

електронно-обчислюваних машин.					
Тема 8. Використання інформаційних систем і технологій у вивченні економічних дисциплін. Поняття інформаційних систем і технологій. Інформація. Обов'язкові атрибути інформації. Властивості інформації. Види інформації. Інформаційна технологія ІТ. Етапи розвитку інформаційних технологій. Основні принципи нової інформаційної технології. Особливості нової інформаційної технології. Використання інформаційних систем і технологій у вивченні дисциплін.	Лекція, практичне заняття	[13]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Місце інформаційних технологій в формуванні фахівця економічного профілю. Основні інформаційні технології, що використовуються в діяльності фахівця економічного профілю. Місце інформаційних технологій в формуванні фахівця економічного профілю. Основні напрямки впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в економічну освіту. Динамічне зовнішнє середовище.	Лекція, практичне заняття	[14-15]	Опрацювати лекційний матеріал, пройти тестування до попередніх тем	0,1	До наступного заняття за розкладом

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	100 балів – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен; “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв’язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних
-----------------------------------	--

	прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна її мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за контрольну роботу (15 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).
8. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: ▪ <u>Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).</u> ▪ <u>Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція)</u> ▪ <u>Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція)</u> ▪ <u>Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника</u> ▪ <u>Наказ 1093 про створення комісії</u> ▪ <u>Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника</u> ▪ <u>Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”</u> Корисні посилання • Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: <u>https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/</u> • Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти <u>https://academiq.org.ua/</u> • Закон України “Про запобігання корупції”- <u>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18</u>

	- Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про запобігання корупції” щодо викривачів корупції» – https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/198-IX - Викривачі корупції (відповіді на поширені запитання на сайті Національного агентства з питань запобігання корупції) – https://nazk.gov.ua/uk/departament-organizatsiyi-roboty-iz-zapobigannya-ta-vyyavlennya-koruptsiyi/metodychni-rekomendatsiyi/ - Вебіари “Академічна доброчесність” – https://academiq.org.ua/vebinari-akademichna-dobrochesnist/ - Інформаційні бюлетені “Академічна доброчесність Infobulletin” в межах проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP) – https://academiq.org.ua/novyny/informatsiini-bulleteni/ При використанні AI-інструментів (напр., ChatGPT) дозволяється лише з посиланням на джерела.
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника» (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника» (див. ст. 4-5). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських

	наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника»
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja
9. Рекомендована література	
1. Закон України “Про вищу освіту” від 17 січ. 2002 р. № 2984–III // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 8. – С. 1–43 [С. 66, С. 67, С. 68]. 2. Методичні рекомендації щодо забезпечення навчального процесу: Зб. док. / Міжрегіон. Акад. упр. персоналом. – К.: МАУП, 2006. – 116 с. 3. Про затвердження Положення про державний вищий заклад освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 верес. 1996 р. № 1074 // Освіта України: Нормат.–правові док. – К.: Міленіум, 2001. – С. 429–446. 4. Про затвердження Положення про освітньо–кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту): Постанова Кабінету Міністрів України від 20 січ. 1998 р. № 65 // Освіта України: Нормат.–правові док. – К.: Міленіум, 2001. – С. 375–381. 5. Студентський путівник ПНУ. Режим доступу. https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Студентський_путівник_2019-20-25.10.pdf 6. Геврик Є.О. Охорона праці: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Є.О. Геврик. –К.:Ніка-Центр, 2005. –294 с. 7. Гогіташвілі Г.Г. Системи управління охороною праці:навч. Посібник / Г.Г.Гогіташвілі. – К.:ІСДО,1993.–252с. 8. Жидецький, В.Ц. Основи охорони праці / Жидецький В.Ц. –Львів : Афіша, 2004. –320 с. 9. Млавець Ю.Ю. Охорона праці в галузі (конспект лекцій для студентів математичного факультету). – Ужгород: ДВНЗ “УжНУ”, 2017. –72 с. 10. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге вид., доповнене та перероблене. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, Р.В.Сабарно, О.І. Полукаров, В.С. Коз’яков, Л.О. Мітюк. За ред. К.Н. Ткачука і М.О. Халімовського. –К.: Основа, 2006. – 448 с. 11. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні. Історія. Теорія: Підручник. – К.: Либідь, 1998. – 560 с. 12. Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посіб. / Ред. В.Г. Кремень. – Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2004. – 384 с. 13. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с. 14. Головатий Н.Ф. Учись учиться. – К.: МАУП, 2000. 15. Головатий М.Ф. Європейська й українська освіта – де точки єднання? // Персонал. – 2004. – № 3. 16. Гура О.І. Педагогіка вищої освіти: вступ до спеціальності: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 224 с.	

Викладач

Мар’яна ХОДОРОВСЬКА